Jaargang 112. Vrijdag, 16 December 1853. No. 100.

# GRONINGER COURANT.

## ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

## UITBESTEDING VAN SPLITTINGEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L. TRIP**, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, onder hunne goedkeuring, ten overstaan van den Heer Mr. **G. R. VOORMEULEN VAN BOEKEREN**, Notaris te *Stads-Kanaal*, op ZATURDAG den 24sten December 1853, des voormiddags te elf uur, teh Huize van den Verlaatsmeester H. G. SAP, te *Stads-Kanaal*, publiek, **in drie perceelen**, zullen worden uitbesteed:

De **INSPLITTINGEN** van ongeveer **1765** Ellen **VEEN** in de rigting van het *Stads-Ter-Apeler-Kanaal*, in de *Ter Haarster* en *Ter Apeler Veenen*, beginnende dáár, waar de op den 15den Januarij 1853 aanbestede Splitting in het *Ter Haarster Veen* eindigt, tot aan de Sloot voor de Kanaalsrigting bijlangs den *Munnekedijk*.

De Voorwaarden dezer Uitbesteding zullen zes dagen bevorens, ten Huize van Uitbesteding voorliggen, terwijl mede nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer J. UNIKEN, Opzigter van de *Stads Veenen* te *Wildervank*.

GRONINGEN, 15 December 1853.

*Burgemeester en Wethouders voornd.:* J. SLOT.
*De Secretaris:* HORA SICCAMA.

## AANGIFTE VOOR DE WEEKMARKT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* verwittigen diegenen, die voor de EERSTE HELFT van het jaar 1854 op de **WEEKMARKT** alhier eene PLAATS verlangen voor eene HOUTEN of LINNEN KRAAM, eene OVERDEKTE of ONOVERDEKTE TAFEL of STAL, of op den OPEN GROND, dat zij overeenkomstig art. 391 van het Reglement van Politie verpligt zijn, vóór den 19den December, zich daartoe ter SECRETARIJ dezer Gemeente IN PERSOON aan te geven; zullende de LOTING op dien dag, des avonds te 5 uur, plaats hebben in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

Wijders worden de belanghebbenden herinnerd aan Art. 1, 2 en 5 der Publicatie van Burgemeester en Wethouders van den 18den Februarij 1828; luidende als volgt:

„Art. 1. De Kramen, Tenten of Tafels op de Week„markten zullen niet langer dan zes Ellen in het front „zijn, en niet dieper dan twee Ellen, de nedergeslagen „Toonbanken daaronder begrepen; zullende de Kramen, „Tenten of Tafels, welke deze bepaalde lengte of diepte „te boven gaan, in het geheel niet ter plaatsing worden „toegelaten."

„Art. 2. Ieder zal de plaats, hem door het lot aangewezen, „altbans binnen vier Marktdagen moeten bezetten, en ver„volgens ook geene vier achtereenvolgende weken onbezet „mogen laten.

„Art. 5. De overtreding der bovengemelde bepalingen „zal worden gestraft met eene boete van *zestig Cents* tot „*drie Gulden* ingesloten, en daarenboven de overtreder „in het geval bij Art. 2 vermeld, wezen verstoken voor het „loopende jaar van de plaats, hem door het lot aange„wezen; en die plaats kunnen worden toegewezen aan eenen „ander, wanneer hij zich binnen het jaar, waarin de over„treding heeft plaats gehad, aan dezelfde overtreding schul„dig heeft gemaakt."

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 8sten December 1853.

*Burgemeester en Wethouders:* J. SLOT.
*De Secretaris:* HORA SICCAMA.

## RAADSVERGADERING,

**Zaturdag den 17den December 1853, des voormiddags te 11 uur.**

## NIEUWSTIJDINGEN.

### RUSLAND-TURKIJE.

De bevestiging in het Fransche regeringsblad van de zamenstemming der vier mogendheden nopens de Oostersche zaak heeft te Londen het vertrouwen zeer verlevendigd, en ter beurze eene rijzing van ¾ pCt. veroorzaakt.

Uit den *Times* blijkt, dat er tusschen de vier mogendheden te Weenen geteekend is eene *gezamenlijke nota*, „welke aan Turkije gezonden is, tot herstel van den vrede," en dat voorts een *protocol* is geteekend, „waarin de volmaakte eenstemmigheid van Frankrijk, Engeland, Oostenrijk en Pruissen wordt vermeld, nopens de handhaving van de bepalingen wegens het grondgebied des Ottomannischen rijks en de souvereiniteit der Porte."

Volgens een schrijven uit Weenen echter, zou het ontwerp van schikking tusschen Rusland en de Porte, grootendeels overeenkomende met de bepalingen der overeenkomst van Olmutz, niet in den vorm van eene *gezamentlijke*, maar van eene identieke nota naar Konstantinopel gezonden worden, zoodat de solidariteit der bemiddelende mogendheden meer van een zedelijken, dan wel van een formeelen aard is. Bovendien wordt in dien brief verzekerd, dat elk van deze mogendheden zich de meest volledige vrijheid en onafhankelijkheid in hare handelingen heeft gereserveerd, in geval de bedoelde voorstellen door Rusland of Turkije mogten worden verworpen.

Wat de door de Russen op de Turken behaalde overwinning ter zee betreft, deze kan ter naauwernood als een voordeel worden aangemerkt, indien men bedenkt dat het Turksch-Egyptisch smaldeel uit slechts zeer weinige bodems bestond. Ten minste er is in de nederlaag door de Turken geleden niets dat de beslissing zou doen overhellen ten voordeele van Rusland. — Volgens sommigen zou er niets anders plaats hebben gehad dan een gevecht tusschen Russische en Turksche kanonneerbooten aan den mond van den Donau, en de Turksche admiraal *Osmar*-bey, dien men zegt dat gevangen genomen is, zou niets anders zijn dan een scheepskapitein van dien naam, welke het kommando heeft over eene der drie Turksche afdeelingen van kanonneerbooten.

— Volgens den Parijschen correspondent van den Londenschen *Times*, bestaat er voor *Namik*-pacha kans op het sluiten eener leening met eene Parijsche handel-maatschappij. De leening zal 5 pCt. intrest geven en uitgegeven worden tot den koers van 60 pCt. De Porte zou evenwel het regt voorbehouden om de schuld à pari af te lossen.

### ITALIE.

De verkiezingen te Turijn zijn ten gunste van de regering uitgevallen. Onder de 115 tot dus verre bekende verkiezingen zijn er 81 van de ministeriëlen, 23 van de linkerzijde en 11 van de uiterste regterzijde.

— Het officiële dagblad der Sardinische regering behelst in zijn jongste nommer een koninklijk besluit waarbij eenige ridderteekenen worden toegekend; onder de gedecoreerden is de hoogeleeraar *Nuytz*, wiens Handboek over het kerkelijk regt voor eenigen tijd door een pauselijk breve is afgekeurd en verboden.

— Bij de jongste opgravingen te Pompeji heeft men groote stukken van de heerlijkste kleuren gevonden, waarmede de Pompejers hunne fraaije schilderijen *à la fresco* uitvoerden. De kleuren zijn zoo helder en goed bewaard, dat men er over verstomd staat. Niet minder belangrijk is het vinden van een vergrootglas, waarmede men tot dusverre niet wist dat de Ouden reeds bekend waren. Het is echter tevens waar, dat men bij de beschouwing der voorwerpen in het *Preziosa* (verzameling van gemmen, enz. in het Museo Borbonico) niet begrijpen kon, hoe die kunstig gesnedene steenen konden vervaardigd worden, daar er figuurtjes op staan, welke men naauwelijks met het bloote oog kan ontwaren.

### SPANJE.

De Senaat heeft in zijne zitting van den 7den December de conclusiën der meerderheid van de commissie, welke over de zaak der spoorwegen rapport heeft uitgebragt, aangenomen met 105 tegen 69 stemmen. Het ministerie heeft alzoo eene nederlaag geleden.

Den 12den December is bij ordonnantie der Koningin, gelijk verwacht werd, de zitting der Cortès geschorst. Het tijdstip der latere bijeenkomst is niet bepaald.

### DUITSCHLAND.

De Pruissische regering heeft besloten eenige uit Frankrijk overgekomen Jezuïten op militaire gronden, vermits zij hunne kerkelijke missie slechts voorwendden om andere doeleinden te bereiken, het land te doen uitzetten.

— Het voorstel van Pruissen, dit jaar ingebragt in de zitting van de centrale commissie voor de scheepvaart op den Rijn, en strekkende om het schutgeld der bruggen geheel af te schaffen, werd ondersteund door Baden, Beijeren, Frankrijk en de Nederlanden, doch is, ten gevolge der oppositie van Hessen en Nassau, gevallen.

— Men verneemt dat de onderhandelingen over een huwelijk tusschen den kroonprins van Engeland met de oudste dochter van den prins van Pruissen en van den zoon van dezen laatsten met eene Engelsche prinses zijn hervat en dat dit laatste zoover gevorderd is, dat bij den terugkeer van prins *Friedrich Wilhelm*, van zijne tot herstel van gezondheid aangevangen reis naar Italië, de verloving zal plaats hebben.

— De groothertogelijk Badensche regering heeft ter zake van haar conflict met de geestelijkheid, eene memorie aan alle Duitsche regeringen gezonden, waarin zij haren vasten wil te kennen geeft, om de aanmatigingen van de geestelijkheid krachtdadig tegen te gaan.

Die regering zal wijders aan de kamer een ontwerp van wet indienen, betreffende de huwelijken tusschen Protestanten en Katholijken.

Ten gevolge van den kerkelijken strijd in Baden, is thans eene geheele parochie in Konstanz als 't ware in staat van interdict en zonder pastoor. De geestelijke, die, op eigen gezag, door den aartsbisschop derwaarts was gezonden, is door de politie ter stad uitgeleid.

— De onderhandelingen met Hamburg over afstand van gronden bij Cuxhaven, tot aanleg van eene oorlogshaven, worden ijverig voortgezet en zullen waarschijnlijk tot het gewenschte resultaat leiden.

— Te Bremen zijn thans 2177 sigaren-fabrijken. In het jaar 1852 werden aldaar gefabriceerd 260,600 kisten sigaren, ter waarde van 1,884,184 thaler; aan winst en arbeidsloon werd daarvoor betaald 850,000 thaler.

— Uit het Oldenburgsche zijn in dit jaar reeds ongeveer 4000 vette runderen naar Engeland vervoerd. Dit heeft de waarde van het groenland allengs in prijs doen stijgen, en akkerland zelfs in weiderijen veranderd, doch ook bijgedragen tot minder behoefte aan arbeiders en dienstboden.

— Groote bezorgdheid verwekt het uitbarsten van de runderpest, welke zich van Galicie naar Moravie en Silezie verspreidt.

— Men verkeert te Weenen eenigzins in ongerustheid omtrent den aanvoer van levensmiddelen naar de hoofdstad, daar de korenmagazijnen te Pesth en Wieselburg verminderen en de toevoer van den Beneden-Donau door een' zamenloop van ongunstige omstandigheden bijna geheel afgesneden is. Een gedeelte van den naar Weenen bestemden voorraad bevindt zich op het tooneel des oorlogs tusschen Rusland en Turkije. Daarbij komt nog, dat de molenaars aan de bakkers alhier slechts een klein krediet verschaffen, omdat de schulden-last dezer corporatiën reeds meer dan 1½ millioen guldens bedraagt. De bakkers zien daarom dan ook met reikhalzend verlangen het van den Staat verzochte voorschot van 400,000 guldens te gemoet.

— In de laatste dagen hebben te Weenen onderscheidene arrestatiën om staatkundige redenen plaats gehad. Te Agram werd mede onlangs gearresteerd de bekende dr. *Gaj*, de aanstooker van de anti-magyarische beweging in Croatië, in 1848.

— De te Genève bestaande vereeniging voor Protestantsche belangen heeft een' prijs van 1200 fr. uitgeloofd voor eene populaire geschiedenis der reformatie.

### GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 10 December.

De generaal-majoor *H. Godwin*, opperbevelhebber der Britsche troepen in Indië, is tot ridder der Bath-orde benoemd. Vóór zijne benoeming is hij echter, volgens ontvangen berigt uit Bombay, overleden.

— De groote Londensche tentoonstelling van vee, en waarschijnlijk de meest bezienswaardige der wereld, is gesloten, nadat zij gedurende de drie dagen, dat ze opengesteld was, door meer dan 100,000 nieuwsgierigen was bezocht.

— De meeste fabrikanten te Burnley zijn er in geslaagd, om de werklieden te bewegen het werk te hervatten gedurende 40 uren in de week tegen het oude loon. Te Bacup hebben de werklieden insgelijks voor het grootste gedeelte hunne werkzaamheden hervat, hoewel met minderen lust dan die te Burnley. Te Bury blijven zij nog immer werkeloos, geruggesteund door hunnen aanhang in andere steden.

— De cholera is te Liverpool, waar men die ziekte reeds geweken waande, op nieuw in eene verontrustende mate uitgebarsten. Tot dusverre had zich die ziekte hoofdzakelijk bepaald tot de Duitsche landverhuizers, die haar hier hebben aangebragt, doch in de laatste dagen heeft zij zich alleen onder de inwoners dier stad vertoond.

— Hoe de Chinesche beeldstormers in hunnen haat tegen de beeldendienst te werk gaan, blijkt uit een berigt door prof *Neuman*, in de *Augsb. Allgem. Zyt.* geplaatst, daar zij in Nanking den vermaarden porceleinen toren, het buddhistischen gedenkteeken en tempel van dankbaarheid, volkomen vernield hebben. De wereld heeft daardoor een wonderwerk verloren.

### FRANKRIJK.

PARIJS, 10 December.

De *Moniteur* deelt in zijn officiëel gedeelte acht veroordeelingen mede, ter zake van het openbaar maken van valsche tijdingen. Deze veroordeelingen zijn van 6 dagen tot 3 maanden gevangenis met eene boete van 10 tot 500 fr.

Het dagblad *le Siècle* heeft eene eerste waarschuwing ontvangen wegens een artikel, betrekking hebbende tot de inhechtenisneming van *Hubbart*.

— De bekende zaak van den kapitein *de Laporte*, die den generaal *de Neuilly* doodde, zal voor den krijgsraad met gesloten deuren behandeld worden, zoodat men nopens deze zaak weinig bijzonderheden meer zal vernemen.

— De beruchte mevr. *Lafarge* heeft in drie deelen, onder den titel van: *Uren in de gevangenis doorgebragt*, hare gedenkschriften uitgegeven.

— Te Belle Isle zijn soldaten der bezetting gearresteerd, die tot de roode partij behoorden en plannen tot bevrijding van de daar gedetineerde gevangenen hadden ontworpen.

— De Zwitser *Hottinguer* heeft eene belangrijke gift gedaan aan de maatschappij ter aanmoediging van het lager onderwijs onder de Protestanten te Parijs. Hij schonk hun namelijk in de nabijheid der hoofdstad een huis om daarin eene normaalschool voor aankomende onderwijzeressen te plaatsen, eene school voor jonge kinderen en eene kostschool voor meisjes. Eene jaarlijksche rente van 5000 francs voor het onderhoud is door den heer *Hottinguer* aan zijne schenking toegevoegd.

### NEDERLAND.

### STATEN GENERAAL.

#### Eerste Kamer.

*Zitting van Maandag den 12den December.*

Heden is het ontwerp van wet strekkende tot verhooging van het 5de hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1853 (bijdrage en vergoeding van rente voor de Rijnspoorweg-maatschappij) met algemeene stemmen aangenomen, nadat de heeren *van Nispen*, *v. Rijckevorsel* en de minister van binnenl. zaken daarover het woord gevoerd hadden.

Daarna zijn, zonder beraadslaging, mede met algemeene stemmen, aangenomen de wets-ontwerpen: 1) tot regeling van het muntwezen in West-Indië; 2) tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds. De Kamer is daarna gescheiden.

#### Tweede Kamer.

*Zitting van Maandag den 12den December.*

De heer *v. Heiden Reinestein* legt in handen van den voorzitter, daartoe door den Koning gemagtigd, de voorgeschreven eeden af en neemt zitting.

Zijn ingekomen twee koninkl. boodschappen, ten geleide van een gelijk getal ontwerpen van wet, als: 1) tot regeling van de pensioenen der militaire leden van het hoog militair geregtshof; 2) regelende het gebruik van het koloniaal batig slot over 1851.

Aan de orde is de beraadslaging over het ontwerp van wet der middelen tot dekking der Staats-uitgaven voor 1854.

De heer *Hengst* dringt aan op opheffing van die belastingen, welke bepaaldelijk op de mindere klassen drukken, voornamelijk op het gemaal, en hij doet dat vooral nu, omdat, wegens de duurte der levensmiddelen, de staat van zaken nog drukkender is dan gewoonlijk.

De heer *Blaupot ten Cate* deelt zijne beschouwingen mede nopens het zedelooze 1) van den sluikhandel, 2) van de belasting op de vrouwelijke dienstboden, en 3) van de *staats-loterij*. [Deze redevoering zal worden medegedeeld.]

De heer *van Nispen* oordeelt, dat het dringend noodzakelijk is, op eene herziening van het belasting-stelsel bedacht te zijn. Naar zijn oordeel, zou nu eene afschaffing van den accijns op de rogge het eerst in aanmerking komen. Hij herinnert, dat, zoowel in 1847, als later, vele geachte leden der Kamer en ook de tegenwoordige minister van buitenl. zaken, destijds minister van financiën, datzelfde gevoelen ontwikkeld hebben.

De *minister van buitenl. zaken* verklaart, dat hij thans dezelfde overtuiging als vroeger is toegedaan; maar doet opmerken, dat hij in 1847 de afschaffing van den accijns op d rogge niet zonder equivalent heeft voorgedragen.

De heer *Dirks* verklaart, dat ook hij van gevoelen is, dat eene afschaffing van belastingen *moet* plaats hebben, doch eerst dan, wanneer dit geschieden kan zonder nadeel voor de schatkist. Thans is nog niet genoeg schuld geamortiseerd, om reeds eenige belasting te kunnen missen.

De heer *Zijlker* ontwikkelt zijne bezwaren tegen de accijnsen op de eerste levensbehoeften, en dringt aan op derzelver afschaffing, vooral in de tegenwoordige omstandigheden.

Hierna doet de commissie van rapporteurs haar verslag omtrent het voorstel der negen leden, betreffende den accijns van het geslagt en het tonnegeld. — De beraadslaging over dit voorstel wordt bepaald op aanst. Donderdag.

Daarna wordt de beraadslaging over het ontwerp wegens de middelen voortgezet.

De heer *van Lennep* ontwikkelt zijne bezwaren tegen het behoud van de staats-loterij en doet de onzedelijkheid daarvan uitkomen. Hij acht deze instelling veel drukkender voor de ingezetenen, ter zake van hare ongelukkige gevolgen, dan de accijns op het geslagt, en verklaart, de regering dit maal geenszins, door eene afkeurende stem, in ongelegenheid te willen brengen, maar in 't vervolg, zoo hij nog daartoe mogt geroepen worden, zijne stem tegen het behoud van dit middel te zullen uitbrengen.

De heeren *v. Akerlaken*, *Machay*, *de Poorter* en *v. Bosse* dringen niet op eene afschaffing van de loterij aan, maar achten wel verbetering van de verordeningen op dat stuk zeer wenschelijk. De laatste vraagt den minister wat er geworden is van een onderzoek, 't welk reeds in April deswege is ingesteld.

De heer *v. Heiden* verklaart, dat, naar zijn begrip, de druk der belastingen niet zoo zwaar is, als wordt voorgegeven. Hij dringt aan op verordeningen ter wering van sluikerij aan de grenzen van Hannover; op eene herziening van het stelsel van de belasting op den turf, als aanleiding gevende tot uitgebreide fraude. Ook dezen spreker is de afschaffing der loterij wenschelijk voorgekomen.

De heer *Thorbecke* geeft rekenschap van de afkeurende stem, welke hij, als behoorende tot de leden die het voorstel ter afschaffing van den accijns van het geslagt, enz., hebben ingediend, zal *moeten* uitbrengen; welk voorstel, naar zijn inzien, vóór de onderwerpelijke beraadslaging, in overweging had behooren te zijn genomen.

De *minister van financiën* gelooft, dat de bezwaren, welke ten aanzien van den druk der belastingen zijn voorgedragen, niet van overdrijving zijn vrij te pleiten; dat toch allerwege gelegenheid tot arbeid wordt gevonden; de armoede niet toeneemt, en velen in groote mate welvaart genieten; dat het stelsel van accijnsen het groote voordeel oplevert, dat de belasting in den prijs wordt gevonden, en dat men er sedert onheugelijke jaren aan gewoon is. Hij verklaart, dat de regering zich gelukkig zal rekenen, zoodra zij tot eenige afschaffing van belasting zal kunnen overgaan, maar zich overtuigd houdt, dat de tijd daartoe nog niet gekomen is; dat de behoeften van de openbare dienst nog niet gedoogen, om van een deel der inkomsten af te zien, en de orde in de geldmiddelen te verbreken, inzonderheid nadat reeds, door het besluit van den 15den September, eene belangrijke opoffering in dat opzigt is gedaan.

De regering deelt in het denkbeeld, dat eene vermindering van den rente-last, door amortisatie, als een equivalent kan strekken voor afschaffing van belasting; want dat zij geenszins voor eene verplaatsing van lasten gestemd is.

De minister is niet voor eene afschaffing der loterij, uit vrees, dat daardoor alleen clandestine loterijen zullen worden bevorderd; en geeft te kennen, dat het onderzoek ter verbetering van de verordening op deze instelling nog tot geene uitkomst heeft geleid.

*Zitting van Dingsdag den 13den December.*

Door de Kamer is heden de wet op de middelen aangenomen met 42 tegen 23 stemmen.

(Tegen: de heeren *Dommer van Poldersveldt*, *de Lom de Berg*, *Hugenholtz*, *van Hoëvell*, *e Rinders*, *van Bosse*, *Thorbecke*, *van der Veen*, *Blaupot ten Cate*, *Jespers*, *de Poorter*, *Beens*, *van den Heuvell*, *van Eck*, *Meeussen*, *Storm*, *Hengst*, *de Man*, *Bots*, *van Wintershoven*, *Strens*, *Luyben* en *Zijlker*.)

Daarna zijn achtervolgens met algemeene stemmen aangenomen de ontwerpen: 1) tot goedkeuring eener dading tusschen het domein-bestuur en de gemeente Rucphen, en 2) de ontwerpen tot bekrachtiging van prov. belastingen in onderscheidene provinciën.

Ten slotte is aan de orde het ontwerp tot aanmoediging van den aanvoer van granen en andere levensmiddelen, 't welk bij stemming wordt *aangenomen* met algemeene stemmen.

Aan de memorie van beantwoording, op de bedenkingen, in de afdeelingen gemaakt tegen het voorstel der negen leden

tot afschaffing van het tonnegeld en van den accijns op het geslagt, ontleenen wij het volgende:

De voorstellers verklaren zich om meer dan ééne reden bevreemd over de bewering, als zoude het voorstel aan persoonlijke bedoelingen zijn toe te schrijven. Zij vragen, of zulk eene inquisitie naar persoonlijke drijfveren parlementair is, en of zij ter zake iets hoegenaamd afdoet; niet toch hunne personen, maar hun voorstel onderwerpen zij aan het oordeel der leden. De eenige vraag ter beslissing is, of dat voorstel is in het algemeen belang, en onverschillig is het, door welke afgevaardigden het wordt onderteekend.

Tegen het aangevoerde, alsof het niet raadzaam zoude zijn om van het regt van initiatief, aan de Tweede Kamer door de grondwet toegekend, gebruik te maken tot een voorstel ter afschaffing van belasting, wordt door de voorstellers aangevoerd, dat waar vermindering van lasten in het algemeen belang schijnt, de vertegenwoordiging geroepen is eene regering die achterblijft, voor te gaan.

En wat het onraadzame van het voorstel betreft, met het oog op den staatkundigen toestand van Europa, en de maatregelen van voorzorg, die Nederland welligt heeft te nemen, zoo zou men, wanneer men de kansen der toekomst zóó zeer op den voorgrond wilde plaatsen, wel nimmer tot eene vermindering van lasten kunnen besluiten.

Verder wordt in de memorie in het breede bestreden hetgeen in het verslag is aangemerkt over de steeds blijvende onzekerheid der bijdragen uit de koloniale geldmiddelen. Dat die bijdragen altijd eenigermate wisselvallig zijn, is door de voorstellers geenszins ontkend; zij hebben alleen gemeend te mogen wijzen op de *overdreven vrees*, die daarover dikwijls aan den dag wordt gelegd; zij wenschten hunnerzijds de zaken vooral niet in een al te schoon daglicht te stellen; van daar hunne berekening over de laatste *twintig* jaren. Hadden zij de opbrengst alleen van de laatste tien of vijf jaren in aanmerking genomen, dan zou de uitkomst nog veel voordeeliger zijn geweest.

Maar, zegt men, de inkomsten der koloniën zullen verminderen, de uitgaven vermeerderen. De voorstellers nemen dit voor een oogenblik als juist aan, maar vragen, zoo men dat stelt, of de onpartijdigheid dan niet vordert, dat men, tegenover die vermoedelijk meerdere uitgaven, ook de reeds bekende en nog te verwachten meerdere inkomsten en baten der kolonie in rekening brenge?

Zij wijzen daartoe op de geheele delging van den Nederlandsch-Indischen achterstand; op de hoogst aanzienlijke besparingen, die in de laatste zes of zeven jaren zijn bewerkstelligd; op den vervoer en de verzilvering van de Indische producten; op de vermeerdering van productie, die uit de verhooging van dagloonen voor de inlandsche bevolking te gemoet gezien moet worden; op den vooruitgang van productie op Sumatra en Celebes, en op den vooruitgang der productie die eene vermeerdering van het getal ambtenaren, indien daartoe wordt overgegaan, ook noodwendig hebben moet; — toonen in de tweede plaats aan, dat er geen achteruitgang der cultures, vooral der koffijteelt, plaats heeft; dat het verlies op de uitzending van specie naar Java kan vermeden, of door grooter voordeel opgewogen worden; dat het niet waarschijnlijk is, dat in de prijzen van koloniale producten vooreerst eene groote daling zal komen, en dat er geen redelijke grond van twijfel bestaat, of de koloniale geldmiddelen zullen in staat blijven, om op te leveren, wat men daarvan verwacht.

De voorstellers treden verder in een betoog, dat hunne becijferingen ten opzigte van eene jaarlijksche vermeerdering van opbrengst der gewone middelen, juist is.

Ten opzigte van de vermoedelijke vermeerdering van uitgaven, die men meende dat den Staat te wachten staat in 1854, behalve hetgeen deswege reeds door de voorstellers in rekening is gebragt, merken deze in het algemeen aan, dat het zeer te betreuren zou zijn, indien onze meer gunstige financiële toestand moest leiden tot verhooging van uitgaven, en niet tot vermindering van lasten; — terwijl zij tevens op de als mogelijk aangewezen nieuwe uitgaven hunne aanmerkingen laten volgen.

Waarom men de drie onderwerpen, in het voorstel behandeld, niet in ééne wet te zamen zou mogen vatten, is den voorstellers niet duidelijk. De *maatregel* vormt een geheel en laat zich niet voegzaam splitsen. Daarenboven, de *zaken* mogen in naam verschillen, inderdaad betreft het geheele voorstel één onderwerp: afschaffing van lasten.

Bij de behandeling van de vraag, wat er zij van de afschaffing van den accijns op het geslagt, wijzen de voorstellers er op, dat zij zich niet hebben gewaagd aan eene berekening van het *bedrag* van den accijns gelijk in het verslag wordt verondersteld, want er is een zoo ontzaggelijk groot verschil tusschen de onderscheidene soorten van slagtvee, tusschen de wijze van heffing van den accijns, dat eene juiste begrooting van het bedrag genoegzaam onmogelijk is te achten. Maar dit hebben de voorstellers gemeend te mogen stellen, dat men aannemen kan, op grond van verschillende berekeningen, dat de accijns op het geslagt aan de ingezetenen, gemiddeld *tien* cents het Nederlandsche pond KOST.

Zij toonen hierbij aan, dat de prijs van het vleesch hier te lande door de *accijnsheffing* zelve niet minder kunstmatig wordt verhoogd dan door het bedrag van den accijns.

In het verslag wordt de twijfel geopperd, of de afschaffing van den accijns vermindering van vleeschprijzen ten gevolge zal hebben en er op gewezen, dat de prijs van schapen- en varkensvleesch, na de afschaffing van den accijns, nog gerezen is. Maar men ziet bij deze redenering wederom de oorzaak voorbij van de groote rijzing van den prijs van varkens- en schapenvleesch na de afschaffing van den accijns, welke geene andere is dan dat de prijzen in Engeland aanmerkelijk zijn gestegen en dat de teelt van varkens, in de laatste jaren, ook ten gevolge der aardappelenziekte, niet sterk is vooruitgegaan. De voorstellers houden staande, dat de afschaffing van den accijns op het geslagt wel degelijk ten bate zal komen van den stand, wiens belangen zij inzonderheid op het oog hebben.

Wat eindelijk de afschaffing van het tonnegeld betreft, zeggen de voorstellers, dat, ja, in de laatste jaren aan de hoogst gegronde bezwaren van den handel eenigzins is te gemoet gekomen, maar dat de offers, waarvan men met zooveel ophef melding maakt, nog geenszins geëvenredigd zijn aan het groote belang der zaak, en dat in allen geval de opofferingen die de schatkist op deze wijze doet, door den handel mildelijk worden teruggegeven.

Betreffende de aanmerking, in het verslag voorkomende, ten aanzien der nog altijd bestaande en verouderde misbruiken, antwoorden de voorstellers, dat er gewis omtrent de berekening van ongelden en courtagie, nog veel verbeterd kan worden, maar dat in dit opzigt door de ijverige tusschenkomst van de kamers van koophandel reeds veel goeds is bewerkt.

---

De commissie van rapporteurs der Tweede Kamer heeft, na kennis genomen te hebben van deze memorie, haar eindverslag nopens het onderwerpelijke voorstel opgemaakt. Terwijl een der leden heeft gemeend, zich van het uitspreken van een bepaald gevoelen over dit onderwerp te moeten onthouden, hebben de overige leden zich vergenoegd met de verklaring, dat zij niet overtuigd zijn geworden, dat het raadzaam zoude zijn, om, onder de tegenwoordige omstandigheden, tot de afschaffing van de bedoelde belastingen over te gaan, of dat, door dergelijke afschaffing, eene gewenschte leniging van den druk der mindere standen zoude worden aangebragt.

---

AMSTERDAM, 13 December.

Heden is bij de arrond. regtbank (eerste kamer) voortgezet de behandeling der zaak van burg. en wetb. der stad Leiden tegen den staat over den eigendom van het Haarlemmermeer.

De heer mr. *S. P. Lipman*, die voor de stad den termijn van repliek voordraagt, had het woord.

— Wegens de duurte der levensmiddelen heeft de directie van den Rijn-spoorweg aan iederen ambtenaar, beneden de *f* 600 gesalariëerd, eene gratificatie van 10 pCt. toegelegd en in eens uitbetaald, na eenigen tijd te voren aan enkele ambtenaren boven de *f* 600 bezoldigd, eene toelage te hebben gegund en aan de arbeiders het zomerloon te laten behouden.

— Heden morgen te 8 uur heeft de aangekondigde levering van Duinwater aan de fontein buiten de Willemspoort een' aanvang genomen. Naar wij vernemen werden reeds in de twee eerste uren meer dan 1000 emmers tegen een cent afgehaald en neemt de aanvraag steeds toe. Waarlijk wel een bewijs hoe hoog de behoefte aan zuiver drinkwater is in de stad en hoe de maatregel van de Duinwater-maatschappij op welverdienden prijs wordt gesteld.

— Het album-versje door den dichter *Tollens* ten voordeele van de Rotterdamsche arme cholera-lijders uitgegeven, ofschoon slechts 8 regels bevattende, heeft de belangrijke som van *f* 721,07 opgebragt.

— Men verneemt dat dr. *N. Beets* voor de beroeping als hoogleeraar in de Kaap-kolonie heeft bedankt.

— De heer *C. E. Wiedmayer*, chef van de afdeeling Duitschland, in het kristallen paleis te New-York, is den 23sten November aldaar in hechtenis genomen. Hij was op heeterdaad betrapt bij het wederregtelijk zich toeëigenen van eene flesch *essence*, in de afdeeling Frankrijk. Bij eene bij hem bewerkstelligde huiszoeking, heeft men talrijke voorwerpen ontdekt, als kleinoodiën, shawls, zijden goederen, lakens, porselein, zilverwerken; onder anderen worden genoemd eene prachtige porseleinen vaas uit de fabrijk van Sèvres; benevens een *service de déjeuner*, dat Keizer *Nikolaas* naar de tentoonstelling had gezonden. Al die voorwerpen waren aldaar ter bezigtiging gesteld en door den heer *Wiedmayer* ontvreemd.

— Volgens een partikulier berigt uit Malta van den 26sten Nov. ll, was Zr. Ms. fregat *Doggersbank* den 25sten dier maand aldaar aangekomen. Den 1sten Nov. uit het Nieuwe Diep vertrokken, was hetzelve reeds den volgenden dag in het kanaal en den 6den daaraanvolgende voor de straat van Gibraltar gekomen, doch was, door slecht weêr en tegenwind teruggehouden, eerst den 15den Gibraltar gepasseerd. Aan boord was alles wel. Men wachtte op de komst van Zr. Ms. fregat *Prins van Oranje*, van waar beide schepen naar Port Mahon dachten te stevenen; in het laatst van Maart of begin van April van het volgende jaar dacht men in het vaderland teruggekeerd te zijn.

— De Parijsche *Univers* meldt, dat mgr. *Belgrado* (die naar Napels verplaatst wordt) tot de aartsbisschoppelijke waardigheid zal worden verheven.

ROTTERDAM, 13 December.

Uit Antwerpen schrijft men dat de inwijding van den spoorweg naar Rotterdam, voor zoo ver het namelijk het gedeelte van den weg van Antwerpen naar de grenzen betreft, vermoedelijk wel niet voor den 1sten Mei a.s. zal plaats hebben.

HET LOO, 10 December.

Heden namiddag tegen 3 uur stapte Z. M. de Koning alhier aan het paleis af. Onder de genoodigden noemt men de heeren: prof. *Mulder*, *Simons*, *Greve* en *Hoytema*, allen regenten der school van Koning *Willem III*, aan welke school met primo Januarij aanstaande een teekencursus geopend wordt voor alle standen; iets, waaraan hier vooral veel behoefte was.

LEEUWARDEN, 12 December.

Gisteren werd in de onderscheidene kerken van de Ned. Herv. gemeente alhier de ontvangst bij heeren diakenen medegedeeld der aanzienlijke som van *duizend* gulden, door een' onbekenden menschenvriend ten behoeve *van deugdzame verarmde leden der gemeente* geschonken.

ASSEN, 14 December.

Den 19den dezer zullen alhier aankomen 1 wachtmeester, 2 brigadiers en 9 manschappen van het 4de regement dragonders te Deventer, om gedurende den aanstaanden winter in deze provincie dienst te doen als hulp-marechaussée.

— Wij vermeenen uit eene goede bron geïnformeerd te zijn, dat ook in deze provincie spoedig een paar snelfabrijken, om calicots te fabriceren, zullen worden opgerigt en wel te Meppel en te Hoogeveen. Het zoude in het belang van den minderen stand hoogst wenschelijk zijn, dat dit plan spoedig verwezenlijkt wierd, opdat daardoor eenige honderd armen hun brood vonden.

— Den 12den Dec. is een aanvang gemaakt met de werkzaamheden der Drentsche Veen- en Midden-Kanaalmaatschappij, ter plaatse waar dat kanaal in de Drentsche hoofdvaart zal loopen. Hoewel van wege de directie van gezegde maatschappij niemand bij deze gewigtige gebeurtenis tegenwoordig was, had dezelve evenwel op eene allezints plegtige wijze, in bijzijn van duizende aanschouwers plaats.

Zoo zijn dan nu de werkzaamheden begonnen aan een kanaal, hetwelk Drenthe in het midden doorsnijdende, eenmaal zeker aan de provincie eene groote ontwikkeling zal geven, en hetwelk zal worden daargesteld zonder eenige geldelijke opoffering noch van het rijk, noch van de provincie, noch van eenige gemeente.

— De besmettelijke longziekte is aan den Veendijk, gemeente Havelte, ook uitgebroken bij een kalf van den landbouwer *L. H. Freriks*, hetwelk hij op de Ruiner herfstmarkt had gekocht; behalve dit, heeft hij nog twee koeijen, welke gezond zijn.

— In de gemeente *Eelde* is eene vereeniging, onder de benaming *de Vooruitgang*, opgerigt, ten doel hebbende, om, door het houden van wekelijksche vergaderingen, alwaar over de belangrijkste gebeurtenissen van den tijd in deszelfs geheelen omvang zal gesproken en kleine verhandelingen zullen voorgedragen worden, en het zoo veel mogelijk verspreiden van geschikte lectuur onder de landbouwende klasse, de volksbeschaving voor te staan. Zaturdag j.l. is de eerste vergadering gehouden; het groot getal leden, dat deze vereeniging bij deszelfs begin reeds telt, is een blijk, dat daar, waar men het goede wil, de belangstelling groot is.

MEPPEL, 11 December.

Ten bewijze dat er in deze omstreken dit jaar buitengewoon veel eendvogels zijn, deelen wij mede, dat zeker iemand te Giethoorn, verleden week in slechts vier dagen tijds, in zijne eendenkooi heeft gevangen 1013 eendvogels, die hij per stuk reeds heeft verkocht voor 40 cts., bedragende alzoo te zamen eene som van *f* 405,20.

GRONINGEN, 15 December.

Sedert de vorige opgave, zijn bij de plaatsel. geneesk. commissie alhier aangegeven 2 nieuwe cholera-zieken, *geene* overleden, 2 hersteld; blijvende nog drie in behandeling.

— Gisteren stond voor het provinciaal geregtshof alhier teregt de gewezen ontvanger der directe belastingen en accijnsen te *Meeden* en *Muntendam*, S. B. J. A. DE BOCK, van wien wij reeds meermalen hebben melding gemaakt. Het hof heeft hem verklaard schuldig aan de misdaad van het verduisteren van aan den Staat behoorende gelden, door een rijks-ontvanger, ten bedrage van meer dan drieduizend franken en den door hem gestelden borgtogt te boven gaande, welke gelden in zijne bewaring waren uit kracht van zijne ambtsbetrekking, hem deswege verklaard eerloos, en veroordeeld tot rasp- of tuchthuisstraf voor den tijd van vijf jaren, geldboete van *f* 200 en in de kosten.

— Volgens de waarnemingen aan het Akademiegebouw alhier, was de stand van den thermometer van FAHRENHEIT gedurende de laatste dagen aldus:

| Dec. | 's morgens 8 uur. | 's namidd. 2 uur. | 's avonds 8 uur. |
|---|---|---|---|
| 12 | 22 | 28 | 24½ |
| 13 | 21 | 30 | 25 |
| 14 | 24 | 27 | 24½ |
| 15 | 25 | 27½ | 27½ 6 uur. |

— Bij besluit van den 11den dezer heeft Z. M. goedgevonden, de heeren D. A. BOSSCHER, G. REINDERS en G. R. REINDERS, wier tijd van aftreding als leden van de directie der maatschappij van landeigenaren en vastbeklemde meijers in de provincie Groningen, op den 31sten December 1853 is bepaald, voor die betrekking op nieuw te benoemen.

— Bij besluit van den 11den dezer heeft Z. M. goedgevonden, tot leden der provinciale commissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt in Drenthe te benoemen: dr. D. COHEN, te Assen, en dr. C. M. B. HEIJMANS, te Dalen, en zulks ter vervulling van de vacature, ontstaan door het ontslag van dr. G. H. AMSHOFF en dr. P. E. PRUISSEN.

— Door de commissie van geneesk. onderzoek en toevoorzigt is den 9den dezer geëxamineerd en tot vroedvrouw voor eene stad bevorderd T. BOSMAN, vrouw van P. MERINGA, en niet vrouw van P. MESINGA, zoo als in ons vorig no. verkeerdelijk was opgegeven.

— Wij vernemen dat, nu reeds eenige weken geleden, door den heer BEELER, griffier bij het kantongeregt te *Onderdendam*, als zoodanig eervol ontslag is aangevraagd.

— In den nacht van den 8sten op den 9den dezer werden te *Beerta* uit het land gestolen, na de koppen te hebben afgesneden, drie schapen, toebehoorende aan H. LAMEIJER, een boerenknecht.

Als eene bijzonderheid meldt men ons van daar, dat de putten ledig zijn, 'tgeen aldaar des zomers bijna nimmer geschiedt. Op de Oude Dijk, onder N.-Beerta, wordt uit de rivier de Aa water aangehaald door voerlieden, die het aan de burgers bij den emmer verkoopen.

— Uit *Nieuwe Schans* wordt ons van den 12den dezer het volgende berigt:

„Heden avond hield de hier onlangs opgerigte vereeniging „*Hulpbetoon*," welke reeds het aanzienlijk getal van tachtig leden telt, hare eerste algemeene vergadering. Talrijk was de opkomst der leden; na alvorens een bestuur verkozen te hebben, opende de geachte onderwijzer R. KONING NIEHOF deze zamenkomst met eene allezins passende redevoering; waarin z.ed. het Christendom schetste als de eenige ware bron der menschenliefde, en vervolgens aantoonde, hoe ook deze hulpbetooning de regte wijze was, om die menschenliefde in beoefening te brengen. En dat niet alleen de spreker, maar ook alle aanwezigen door dien geest bezield waren, zag men op eene overtuigende wijze; want weldra bleek het, dat niet slechts drie of vier jongelingen, gelijk men vermoedde, maar zelfs zes van hunne tot de zeevaart benoodigde kleedingstukken konden worden voorzien. Onder het regelen van de overige werkzaamheden had men nog het genoegen, de heeren BRANDT, SCHÖNFELD en TIMMER als sprekers te zien optreden; welke door hunne belangrijke bijdragen den avond niet weinig vervrolijkten.

„Mogt het edele doel, om de lagere volksklasse *op te heffen* en dus het pauperisme in zijne oorzaken tegen te gaan, meer en meer navolging vinden!"

— Eergisteren middag, omstreeks 12 uur, ontstond er brand in de boerderij van de weduwe R. BOUMAN, te *Kijl*, gemeente *Hoogezand*. Bij hevigen wind en vele aanwezige brandstoffen werden behuizing en schuur spoedig in de asch gelegd. Men heeft zelfs de levende have, een paard, drie koeijen, benevens een varken, niet kunnen behouden. Daar er van al de losse goederen niets was verzekerd, zijn door deze ramp eene moeder en vijf kinderen diep ongelukkig geworden. [Door plaatsgebrek zien wij ons, hoe ongaarne ook, genoodzaakt de opmerkingen van onzen correspondent achterwege te laten.]

— Bij arrest van den hoogen raad, van den 2den dezer, is geheel overeenkomstig een vroeger arrest van den 15den Februarij 1850, op het pleidooi van mr. D. LEON, voor de eischers in cassatie en met vernietiging van een arrest van het prov. hof van Groningen, van den 27sten April 1852, — waarbij, in zake de diakenen der Herv. gemeente te Kantens, tegen de diakenen der Herv. gemeente te Middelstum, was bevestigd een vonnis van de arrond.-regtbank te Appingadam, van den 4den Sept. 1851, — beslist, dat ook de diakonie-besturen, uit krachte van art. 13 der wet van den 28sten Nov. 1818 (*St.bl.* no. 40) onderstand kunnen verleenen, en dat deze dan gelijke aanspraak op restitutie hebben van de diakonie, ten wier behoeve de onderstand is verleend.

— Men verneemt dat eenige der gegoedste ingezetenen van *Roden* het plan hebben gevormd, om van die gemeente tot in het Leekstermeer eene vaart te laten graven, ten einde op die wijze hunne producten des te gemakkelijker naar de stad Groningen te kunnen vervoeren. Reeds is men met de opneming van het terrein bezig.

— Uit *Peize* wordt ons van den 12den gemeld: „Naauwelijks heeft het plan om langs den Heereweg door deze gemeente eenen straatweg te leggen, zijn beslag gekregen, of reeds gaat men met een ander, van meer wezenlijk belang zwanger. Woensdag l.l. moet n.l. het voorstel in den raad dezer gemeente gedaan zijn om ook een' straatweg van deze gemeente naar Groningen te leggen, en wel óf over het gehucht Eelderwolde, gem. Eelde, óf over de Peizermade. Zonder in eenig onderzoek te treden naar het meer of minder geschikte van ééne der beide rigtingen, is het onzes inziens een voorstel, dat wel ernstige overweging verdient, daar een weg, dien men ook des winters bij hooge vloeden naar de stad Groningen kon passeren van onberekenbaar nut, niet alleen voor onze gemeente, maar ook voor de gemeenten Roden en Norg zou zijn, zonder van eene andere zijde het hooge belang in aanmerking te nemen, dat de stad Groningen daarbij zoude hebben. Men mag dan ook verwachten, dat de onderscheidene besturen der betrokken gemeenten hunne krachtige medewerking daaraan niet zullen onthouden."

— De Pruissische regering heeft op grond der thans uit alle provinciën ontvangen volledige berigten bekend gemaakt, dat de opbrengst van den oogst van 1853, in de geheele monarchij, bij de tarwe 15 pCt., rogge 10 pCt., erwten 18 pCt., gerst 10 pCt., haver 9 pCt., aardappelen 43 pCt., is gebleven beneden de opbrengst van een gemiddelden oogst. De oogst van dit jaar wordt gezegd tegen dien van 1846 te staan als 475 : 399.

— Op de river de Elve voor *Hamburg* vertoonde zich den 9den drijfijs. Bij *Bullenhausen* zit de Elve digt.

Sedert den 1sten is de reede van *Kroonstad* met ijs bedekt, zoodat de schepen *Petersburg* niet meer bereiken kunnen.

Te *Stokholm* was de scheepvaart den 2den nog onbelemmerd, hetgeen voor dit jaargetijde iets ongewoons is. Daar was het weder toen zacht.

---

## VERPACHTING.

GRONINGEN, 14 December.

Heden morgen te 10 uur is door den ontvanger der registratie voor de geregtelijke acten alhier, onder nadere goedkeuring van Z. Exc. den minister van financiën, en ten overstaan van mr. J. W. QUINTUS, notaris alhier, ten huize van den logementhouder H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, in het openbaar bij opbod en afslag, voor den tijd van één jaar, ingaande den 1sten April a.s., verpacht de ontvangst der tolgelden, als:

I. *Van de twee tollen no. 1 en 2, staande op den grooten weg der eerste klasse, no. 1, tusschen de stad Groningen en de Punt.* No. 1, bij Helpman, *H. S. Hoven*, kastelein te Zuidhorn, voor *f* 2750; no. 2, bij Voorveld, *A. Pompe*, tolgaarder te Assen, voor *f* 2410.

II. *Van de dertien tollen, no. 1—13, op denzelfden weg tusschen de Punt en Overijssel.* No. 1, bij den Punterdijk, *H. Sol*, tolpachter te Peelo onder Assen, voor *f* 1650; no. 2, bij Vries, *J. Gerrits*, zonder beroep te Ide, voor *f* 1360; no. 3, bij Peelo, *H. Sol*, tolpachter te Peelo onder Assen, voor *f* 1460; no. 4, bij Assen, *J. Winius*, tolmeester te Ooster Hoogebrug, voor *f* 1150; no. 5, bij de Smilde, *L. van Aalst*, tolmeester te Smilde, voor *f* 1080; no. 6, bij de Leembrug, *H. de Wit*, aannemer te Assen, voor *f* 650; no. 7, bij het Veenenhut, *J. Heeres*, wolkammer te Noordhorn, voor *f* 560; no. 8, bij den Dieverweg, *A. J. Scheeper*, tolmeester te Nijveen, voor *f* 720; no. 9, bij het Wittelerschut, *R. Sikkens*, winkelier te Havelte, voor *f* 700; no. 10, bij het Uffelterschut, *A. J. Scheeper*, tolmeester te Nijveen, voor *f* 630; no. 11, bij de Lokbrug, *H. D. de Kleine*, landbouwer te Ruinen, voor *f* 1030; no. 12, bij de Kikkerij, *M. Sikkens*, tolmeester te Havelte, voor *f* 2110; no. 13, bij den Havelterberg, *H. de Kleine*, landbouwer te Ruinen, voor *f* 1010.

III. *Van de vier tollen no. 1—4, staande op den grooten weg voornoemd, tusschen de stad Groningen en Vriesland.* No. 1, bij den Lageweg, te Hoogkerk, *G. Jacobs*, tolmeester te Haren, voor *f* 3220; no. 2, bij Aduard, *J. R. Reitinga*, tolmeester te Hoogkerk, voor *f* 2020; no. 3, bij Zuidhorn, *W. Renkema*, wolkammer te Noordhorn, voor *f* 1670; no. 4, bij Niezijl, *S. Heeres*, tolgaarder, wonende te Grijpskerk, voor *f* 1540.

IV. *Van de vijf tollen no. 1—5, op denzelfden weg tusschen Delfzijl en Groningen, met het grasgewas der bermen en glooijingen op dien weg.* No. 1, bij Delfzijl, *K. P. Doornbos*, commissionair te Uitwierda, voor *f* 160; no. 2, bij Appingedam, *R. F. Rumpf*, boomkweeker te Zandeweer, voor *f* 690; no. 3, bij Winneweer, *W. D. Kruisinga*, kastelein te Winneweer, voor *f* 550; no. 4, bij de Boltklap, *A. Linthorst*, kastelein te Kaakheem, voor *f* 410; no. 5, bij de Ooster Hoogebrug, *J. de Boer*, landbouwer te Ooster-Hoogebrug, voor *f* 910.

---

## *Kerknieuws.*

ROLDE, 14 Dec. Gisteren heeft de beroepen predikant *Bolt* het beroep te Grollo aangenomen.

ZWOLLE, 9 December. Heden is door den Algemeenen Kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente dit *drietal* van predikanten geformeerd: dd. *G. L. van Loon*, te Edam; *T. Poortman*, te Leerdam, en *G. P. Kits van Heijningen*, te Oudewater.

— Het drietal te Utrecht is, ten gevolge van het verzoek van dr. *van Oosterzee*, om niet verder in aanmerking te komen aangevuld met ds. *Schouw Sandvoort*, theol. doct. te Arnhem.

— Door den algemeenen kerkeraad der Herv. gemeente te Monnikendam is uit het vroeger gemelde zestal het navolgend drietal geformeerd: dd. *Gewin*, te Oud Loosdrecht; *van den Broek*, te Aarlanderveen; *Hanewinkel*, te Ravestein.

— Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Heusden is met eenparige stemmen tot hulp-predikant benoemd de weleerw. zeer gel. heer *E. H. Lasonder*, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Gelderland.

— De weerw. heer *Westrik*, leeraar bij de Chr. Afgesch. gemeente te Stroobos, heeft de beroeping naar Staphorst aangenomen.

— De w.e.w. heer *Schoenmaker*, te Mildam, heeft voor de beroeping naar Lippenhuizen bedankt.

## ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 12 Dec., kapit. *Butter* Twee Gebroeders, van Londen; *Fenenga* Clara Dorothea, van Sunderland; *de Jong* Wynanda Lucretia, van Newcastle. — Te Helvoet den 11 Dec., *Veenhuizen* Adriana, van Reval; *Nieboer* Hendrika, van Memoe; den 12den *van Deest* Jacobus, van Libau. — Te Brielle den 11 Dec., *Oldenburger* Geppina, van Boness. — Te Brouwershaven den 11 Dec., *Douwes* Aquarius, v. Dantzig n. Schiedam. — Te Vlissingen den 9 Dec., *de Boer* Wemelina, *Verlaat* Johanna, *Bosses* Jonkvr. Maria, *Brouwer* Agina Undina, *Nieboer* Margina, *Scherpbier* Elsje, *Rabe* Jufvr. Sara Anna Cornelia en *Veen* Alida, alle 8 van Riga; *Schuur* Alida, van Memel; den 10den *Kolkman* Geertruida Margaretha, v. Pernau n. Schiedam; *Stasse* op Hoop van Zegen, v. Grimsby n. Dordrecht; *Strating* Jantina, van Riga; den 11den *Kuiper* Alida Schuringa, van Dantzig; *Meijer* Engelina, van Windau. — Te Batavia voor den 24 Oct., *Muntendam* P. C. Hooft, van Hongkong; *Eefting* Lucia Maria, van Adelaida; *Kok* Jacobus, van Geelong. — Te St. Cruz de Teneriffe den 14 Nov., *Smit* Margina, van Jersey. — Te Konstantinopel den 20 Nov., *Scherpbier* Argo, van Odessa naar het Kanaal. — Te Bordeaux den 9 Dec., *Bakker* Johanna, van Dantzig. — Op de Garonne den 8 Dec., *Struik* Dankbaarheid, van Bristol. — Te Royan den 2 Dec., *Hazewinkel* Jonge Hendrik, van Antwerpen. — Te Paimboeuf den 7 Dec., *Woortman* Alberdina, van Amsterdam. — Te Lynn den 9 Dec., *Brouwer* Jonge Hero, van Buxtehude. — Te Leith den 7 Dec., *Pinksterboer* Gesina, van Stettin. — Te Dundee den 7 Dec., *Roskamp* Luna, van Petersburg; den 8sten *de Haan* Prov. Overijssel, van Zwolle. — Te Duinkerken den 8 Dec., *Kieft* Jantina Jikkina, naar Croonstad. — Te Hamburg den 9 Dec., *Balk* Wilhelmina, van Texel. — Op de Elve den 9 Dec., *Hubert* Juffer Annette, van Sunderland.

Binnengekomen te Texel den 13 Dec., kapit. *Schuur* Johanna Ettina, van Bordeaux. — Te Gent den 11 Dec., *Potjewijd* Alida Petronella, van Riga. — Te Caledoniakanaal den 10 Dec., *Breeland* Ida Reina, van Riga naar Newry. — Te Londen den 10 Dec., *Bart* Hendrika Jantina, van Frederikstad. — Te North Shields den 10 Dec., *van der Wal* Alida, van Rotterdam. — Te Queenstown den 9 Dec., *Goossens* Geertruida, van Galatz.

Vertrokken van Texel den 11 Dec., kapit. *Roosjes* Maria Beerta, naar Triest; *Kamminga* Drie Gebr. Sikkens, naar Livorno. — Van Helvoet den 11 Dec., *Buiten* Orion, naar Messina; *Hazewinkel* Prudence, naar Abera. — Van Maassluis den 12 Dec., *Goosens* Cornelia, naar Duinkerken; *Boer* Verwachting, naar Newcastle. — Van Smirna den 2 Nov., *Kiers Kok* de Hoop, naar Liverpool. — Van Konstantinopel den 21 Nov., *Wygers* Amicitia, naar Amsterdam. — Van Nantes den 5 of 6 Dec., *Kars* Vr. Roelfina, naar Zaandries; *Meijer* Wobbina Catharina, naar St. Martin. — Van Jersey den 7 Dec., *Boer* Vriendschap en *de Jongh* Dina Immegina, beide naar Rotterdam. — Van Bordeaux den 9 Dec., *Zijl* Alpha, naar Rotterdam. — Van Gravesend den 8 Dec., *Roosten* Vrouw Houwina, naar Riga; *Oostra* Annegina, naar Wismar; *Huges* Jacomina, naar Frederikstad; den 9den *Bossinga* Ceres en *Zeegers* Catharina, beide naar Riga; *Bart* Hendrika Jantina, naar Frederikstad; *Kwint* Johanna Gesina, naar Petersburg; *van Driesten* Bellamy, naar Amsterdam. — Van Newcastle den 10 Dec., *Rozema* Gerrida Annegina, naar Konstantinopel. — Van Cuxhaven den 7 Dec., *de Jong* Mina, op avontuur. — Van Travemunde den 11 Dec., *Zaag* Johanna, naar Middlesbro. — Van Odensee den 5 Dec., *Kuiper* 5 Gezusters, naar Holland. — Van Reval den 29 Nov., *Menkema* Catharina Sijpkens, naar de Maas.

Vertrokken van Helvoet den 13 Dec., kapit. *de Jong* Antje Sleeswijk, naar Plymouth. — Van Londen den 10 Dec., *Schut* de Hoop, naar Livorno. — Van Konstantinopel den 22 Nov., *Scherpbier* Argo, naar Falmouth.

DELFZIJL, 14 Dec. Binnengekomen den 12 Dec., kapit. *Lukas* Anna Maria, van Londen, *Schulte* Henderikus, van Newcastle, beide naar Leer; *Meijer* Einigkeit, van Dieppe naar Papenburg, alle 3 bijleggers. — De haven is vol ijs.

De schepen Jonge Brechtus, kapit. *Konter*, en Hermanus Hesselaar, kapit. *Mellema*, beide van Petersburg naar Amsterdam, zijn den 11 Dec. wegens ijsgang te Medemblik binnengeloopen; het laatste na in het val van Urk een anker en 30 vademen ketting verloren te hebben.

De schepen Goede Verwachting, kapits *Mulder*, van Hamburg naar Horumerzijl, en Welvaart, kapit. *Suk*, van Hamburg naar Antwerpen, zijn den 7 Dec. te Bremerhaven binnengeloopen.

Het schip 2 Aaltjes, kapit. *A. Rozema*, van Rostock naar Kirkaldy, is, volgens brief van Rödby van den 5 Dec., in den nacht van den 2den op den 3den dito bij Rödzand gestrand; de manschap is gered; van de lading is een deel meer of min beschadigd geborgen.

Het schip Maria, kapit. *Ebeling*, van Noorwegen naar Delfzijl, is na zware lekkagie bekomen te hebben, den 30 Nov. in ontredderden staat, nadat de kapitein over boord geslagen en verdronken was, door het volk met de boot verlaten, die door het schip Anna Gustave gered en te Sunderland aangebragt is.

De Holl. kof Geertruida Femina, kapit. *Bakker*, ligt beneden in de Elbe voor anker.

Volgens brief van Galatz van den 27 Nov. was aldaar gepasseerd het schip Cornelia Wilhelmina, kapit. *Hoeksma*, van Ibrail naar het Kanaal; er was toen 8½ voet water op de Donau.

Het schip Albert Schuringa, kapit. *Smit*, van Petersburg naar Londen, is den 9 Dec. op de bank bij Winterson geraakt en zwaar lek geworden, had de pompen verstopt. De equipage is gered.

## LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

6 Dec. Bakker, Maria, v. Riga n. Engeland, m. lijnkoeken.
Sprik, Griettina Hillechiena, v. Riga n. Amst., m. lijnzaad.
7 —— Karsijns, de Landman, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
9 —— Stenger, Vriendschap, v. Dantzig n. Rotterdam, m. tarwe.
Struik, Fenna Gerarda, v. Windau n. Antwerpen, m. lijnz.
Koops, Lammechina, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
Lukje, Frauke Egberd., v. Straalsund n. Londen, m. tarwe.
Lenger, Arga, v. Riga n. Schiedam, m. rogge.

De wind den 6 Dec. O.Z.O., N.O., Z.W.; den 7den N.N.W. O.; den 8sten W.Z.W., Z.W.; den 9den Z.W., W.Z.W.

## BURGERLIJKE STAND.

Van den 9den tot en met den 15den December 1853 zijn te *Groningen* geboren 12 zoons en 6 dochters; gehuwd 1 paar; overleden 15 ouden en 6 jongen.

## PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

*GRONINGEN*, 13 *December*.

| | | |
|---|---|---|
| TARWE. | Veen 64 ℔ f 7,00 | » 40 ℔ f 3,40 |
| Oude 70 ℔ f 13.75 | » 66 » » 7,40 | Zw. Voer 36 » » 2,85 |
| N. Oml. 68 » » 11,80 | GERST. | » 38 » » 3,20 |
| » 70 » » 12,40 | N. Winter 54 ℔ f 6,60 | » 40 » » 3,40 |
| » 72 » » 13,00 | » 56 » » 7,00 | » 42 » » 3,60 |
| » Old. 68 » » 11,50 | » 58 » » 7,35 | BOONEN. |
| » » 70 » » 12,15 | Zomer 54 » » 5,70 | N. Paardeb. f 7,50 a f 8 |
| » » 72 » » 12,75 | » 56 » » 6,10 | ZADEN, ENZ. |
| » » » » | Knobbe 60 » » 7,00 | Old. Koolz. f 11,50,90 |
| ROGGE. | » 62 » » 7,30 | Oml. dito f 11,50 f 12 |
| O. Inl. 64 ℔ f 9,65 | HAVER. | Oostfr. dito f 12,50 f 13 |
| » 66 » » 10,05 | Dikke 36 ℔ f 3,20 | Zomerzaad f 6 tot f 10 |
| N. » 68 » » 10,45 | » 38 » » 3,40 | G. Mosterdz. v. f tot f |
| » 70 » » 10,85 | » 40 » » 3,60 | Lijnzaad f 9 f 11 |
| » » » | » 42 » » 3,80 | Dederzaad f 9.75 f 10.75 |
| BOEKWEIT. | » 44 » » 4,00 | Gr. Gortpm. f 13 a f 14 |
| Gr. Zd. 64 ℔ f 7,30 | » 46 » » 4,20 | Par. 100N. ℔ f 17 tot f 19 |
| » 66 » » 7,70 | » 48 » » 4,40 | Raapolie p. v. f 40 |
| » 68 » » 8,10 | » 50 » » 4,60 | Prijs der Boter. |
| » 64 » » 7,15 | O. Bl. Voer 36 » » 3,00 | 1ste soort ¼ ton f 34 |
| Zw. Zand 66 » » 7,55 | Bl. Voer 38 » » 3,20 | Scheibotet |

Door de ingevallen vorst is er in den handel weinig omgegaan. — Tarwe niet driftiger. — Rogge 25 ct. en Boekweit 10 ct. aan benoodigden hooger verkocht. — Gerst prijshoudend. — Haver nagenoeg in een doen. — Boonen stil. — In Zaden gaat voortdurend weinig om. — Gort meer aan en 75 ct. a f 1 lager verkocht.

*ROTTERDAM*, 12 *December*. Door de gestremde scheepvaart blijven heden de gewone aanvoeren achterwege en werden tot vorige prijzen alleen dadelijke behoeften vervuld. Er is verkocht Tarwe 156 ℔ witb Pools. f 485, f 490, f 495; 162, 163 ℔ Hoogl. Kleefs. f 495, f 500; 157 ℔ Rostokk. f 475; 157 ℔ Pomm. f 465; 158 ℔ Rijn f 470; 160 ℔ Bovenl. f 480; 158 ℔ dito Ris f 480. — Rogge: 143, 144, 145 ℔ Eupatoria f 314, f 315, f 320; 145 ℔ Fransche f 320; 142, 144 ℔ Arch. f 310, f 316; 144 ℔ Petersb. f 313. — Boekweit, op 140 ℔: Roozend f 258; Vlaams. f 252; Rijn f 250. De overige artikelen zonder omgang.

*AMSTERDAM*, 12 *December*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche f 46 à f 49, Kamper f 44 à f 47, Deventer f 36 à f 40, Zwolsche f 39 à f 43.

*AMSTERDAM*, 14 *December*. Heden verkocht van Tarwe: 130 ℔ Pommer f 460. — Rogge: 120 ℔ n. Petersburger f 316; 116 ℔ j. dito f 300; 117 ℔ n. Arch. f 306; 118 ℔ j. dito f 308; 118 ℔ Donau f 305; 118 ℔ n. Petersb. f 312.

Koolzaad: Pommer Rubs 61½ p. vl.; op 9 vat in Dec. 72 p. vl.; April 74 p. vl.; Oct. 68 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie weder merkelijk williger: op 6/w. f 41,25; Vlieg. f 40; in de stad f 41; Mei 1854 f 40,75 a f 41 a f 40,50; Sept. 1854 f 38,75; Oct. en Nov. 1854 f 39. — Lijnolie op 6/w. f 31,25; vlieg. f 30. — Hennepolie op 6/w. f 38,25; vlieg. f 37.

*LONDEN*, 9 *December*. Vreemde Boter blijft goed gevraagd tot vorige-weeksprijzen. Men noteert: beste Vriesche 104 sh. De aanvoer bestond in: 3135 v. van Harlingen, 2751 v. van Hamburg, 1610 v. van Havre, 748 v. van Rotterdam, 830 v. van Ostende, 411 v. van Aarhuus en 177 v. van Antwerpen.

*Van den 12den*. Inl. Tarwe ging heden tot de koersen van den vorigen Maandag gereedelijk van de hand. Vreemde werd veelal 1 a 2 sh. hooger gehouden, doch werd ook veel tot vorige prijzen afgezet. Gerst iets meer gevraagd. Boonen en Erwten iets lager. Haver was tot de notering der vorige week goed gevraagd. In Meel ging weinig om.

## VEE- en PAARDENMARKTEN.

*GRONINGEN*, 13 *December*. In rundvee was heden nog al eenige vraag en tegen goede prijzen werd er wel verkocht; de aanvoer was echter niet groot. — Schapen en varkens tamelijk ter markt, de handel was redelijk en dragtige varkens werden wel gezocht. — Geslagte varkens waren heden ontzettend veel aangebragt, de prijs was iets lager dan die der vorige markt; beste en zware soorten werden verkocht voor f 54 tot f 58 de 100 Ned. ponden, tweede soort van f 48 tot f 53; er zijn ook eenige ligt in gewigt, lager verkocht. — De handel was buitengewoon vlug; er is bijna niets onverkocht gebleven

*AMSTERDAM*, 12 *December*. 203 vette runderen werden met graagte verhandeld voor f 200 f 180 en f 160; 54 melk- en kalfkoeijen voor f 120, f 100 en f 90; 197 varkens van 50—52 cents het Ned. ℔; 86 schapen f 24, f 22 en f 20.

*LONDEN*, 12 *Dec.* Aan de Veemarkt heerschte, ten gevolge van het naderende Kersfeest, veel levendigheid; men betaalde voor puik ossenvleesch 4 sh. 8 p. a 4.10 per 8 pond.

## PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

*Amsterdam*, 14 *December*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 61¾, 62, 62; Dito Dito 3 pCt. 73⅞, 74⅛, 74⅛; Dito Dito 4 pCt. 92⅞, 93⅛, 93⅛; Haarlemmermeer 5 pCt. 100. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. $50\frac{7}{16}$, $50\frac{9}{16}$, $50\frac{9}{16}$. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $21\frac{9}{16}$, $21\frac{11}{16}$, $21\frac{11}{16}$; Dito 3 pCt. $45\frac{11}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 41½, $41\frac{11}{16}$, $41\frac{11}{16}$; Coup. Bewijzen 5¼, 5⅜, 5⅜. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36⅝, 36⅞, 36⅞.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 104⅜; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 103, 103⅛; Dito bij *Hope* 4 pCt. 88⅞; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $87\frac{11}{16}$, 87¾. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $76\frac{9}{16}$, 76¾; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. $39\frac{7}{16}$, $39\frac{9}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 39½, $39\frac{9}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. 91⅜, 91⅜, 91⅝; Braz. 5 pCt. 95¼; Dito 4½ pCt. 92, ¼; Mexik. $22\frac{11}{16}$, ¾, ¾; Dito Onb. 22½, ⅝, ⅝; Peru 4½ pCt. 67¼, ⅜, ⅜; Gren. Uitg. 8, $\frac{1}{16}$; Venez. 3¾ pCt. 31¾, 32; Dito Uitg. 14, ⅛.

Holl. fondsen, die aanvankelijk eene neiging tot achteruitgang vertoonden, zijn later, ten gevolge van eenige inkoopen in Integralen en 4 pCts., nog zelfs iets williger dan gisteren gebleven.

Ook de meeste soorten van vreemde effecten, welke in den beginne tot verminderde prijzen verkrijgbaar waren, hebben zich, voornamelijk Spaans. en Portug., op het einde nog boven de slotkoersen van gisteren hersteld. Zoowel in genoemde soorten als in Oostenrijksche en Mexik. was de omzet vrij levendig.

Gren. Onb. St. 2½ pCt. $21\frac{1}{16}$, ⅛.

*Koers van het Geld:* Beleening 3½; Prolong. 4; Disconto 3 pCt.

*Laatste Prijzen te 5 uur.* Integr. 2½ pCt. $61\frac{15}{16}$ a 62; Spaansche 1 pCt. $21\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $41\frac{11}{16}$; Metall. 5 pCt. 76¾.

## ADVERTENTIEN.



## HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Bevallen van een' ZOON MARIA LOUISA BLINK, geliefde Echtgenoot van

**EPPO J. BRUINS,**
*Commissionair* in *Granen* en *Zaden*.

GRONINGEN, 13 December 1853.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER GEPKE KRUISENGA, geliefde Echtgenoot van

**B. DE HAAN,**
*Deurwaarder*.

GRONINGEN, 13 December 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON J. W. MOUTON, Echtgenoot van

**J. W. STRAATMAN.**

GRONINGEN, 13 December 1853.
*Eenige kennisgeving.*

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON mijne geliefde Echtgenoot S. K. DREWES.

GRONINGEN, 14 December 1853.

**J. DE JONGH,**
*Koopman in Victualie*, aan de Noorderhaven.

*** Heden middag omstreeks één uur overleed, tot mijne diepe droefheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Hoog Welgeboren Heer Jhr. SCATO LUDOLPH LEWE VAN ADUARD, in den ouderdom van 43 jaren.

SOLWERD, 8 December 1853.

**C. E. CLEVERINGA,**
Douairière LEWE VAN ADUARD.

*** Na eene langdurige en slepende ziekte, overleed heden te *Dalen*, in den ouderdom van ruim 74 jaren, de Wel Edel Geboren Heer JOHAN FREDERIK KIJMMELL.

DALEN, 10 December 1853.

*** Heden morgen te zes uur overleed, na eene langdurige sukkeling, onze geliefde Vader JAKOB JANS WIERSEMA, in den ouderdom van ruim 82 jaren.

ADUARD, 12 December 1853.

**G. VAN DIJK.**
**M. J. WIERSEMA.**

*** Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, mijn hartelijk beminde Vader WILHELMUS HENDERIKUS WIJNANTS, in den ouderdom van bijna 63 jaren, na eene ziekte van ruim 14 dagen, en na met de H.H. Sacramenten der stervenden voorzien te zijn. Allen, die den Overledene gekend hebben, kunnen mijn verlies beseffen, te meer nog, daar slechts zeven maanden geleden ook mijne Moeder mij door den dood is ontrukt.

GRONINGEN, 14 December 1853.

**Y. L. WIJNANTS.**

*** Heden morgen overleed mijn geliefde Echtgenoot KLAAS EILDERTS NIENHUIS, in den ouderdom van bijna 50 jaren, waarvan ik ruim 24 jaren 't zoet en zuur met hem mogt deelen, mij nalatende vijf Kinderen.

EENRUM, 14 December 1853.

**M. K. WIERSUM,**
Wedw. K. E NIENHUIS.

I. Eene ruime, wèl doortimmerde en beklante KOOPMANS BEHUIZING, get. N 187, met PAKHUIS en fraaijen TUIN er achter en VRIJEN GANG ter zijde, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde in de Nieuwe Boteringestraat te *Groningen*.

II. Een PAKHUIS, get. M 56, staande op eigen grond, Zuidzijde in de Kleine Rozenstraat te *Groningen*. Beide perceelen toebehoorende aan Mejufvrouw de Weduwe P. FRIESE.

III. Eene nette en nieuws vertimmerde WINKELBEHUIZING, get. H 217, voorzien van groote WERKPLAATS, met OPENE PLAATS en BLEEKVELD er achter en MANDEELIGEN GANG ter zijde, staande en gelegen Oostzijde in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, wordende door J. VAN DER REE en Vrouw in eigendom bewoond.

IV. Eene zeer nette, nieuws vertimmerde BEHUIZING, met BOVENWONING met VRIJEN OPGANG en ruime WERKWINKEL er achter, get. S 88 V, staande op eigen grond, aan het Zuiderdiep, tusschen de Ooster- en Gelkingestraten te *Groningen*.

V. Eene HALVE TREKSCHUIT, get. no. 7, varende van *Groningen* op *Delfzijl*, vice versa, met het AANDEEL in de BARGE; — toebehoorende aan Mejufvrouw de Wedw. J. DOORENBOS, J.z. — Om te aanvaarden de perceelen 1, 2 en 3 op den 1sten Mei en perceel 4 op den 1sten Februarij 1854.

Om te aanvaarden de perceelen 1, 2, 3 en 4 op den 1sten Mei en pereel 5 op den 1sten Februarij 1854.

De perceelen 1, 2, 3 en 4 te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

---

# Boeldag op den Huize *TER HEIJL*.

Op ZATURDAG den 17den December 1853, des voormiddags *precies* te 10 *uur*, zullen worden verkocht op den Huize *Ter Heijl*:

Onderscheidene **MEUBELAIRE GOEDEREN, BOERENGEREEDSCHAPPEN** en vele andere **GOEDEREN**, als: KASTEN, SPIEGELS, TAFELS, STOELEN, LEDEKANTEN, eenig PORSELEIN en ander AARDEWERK, BEDDEN, MATRASSEN, ENZ.; WAGENS, EIDEN, PLOEGEN, ongeveer 25 Voeren HOOI, eene partij HAVER en STROO, groot Blok MEST, WRINGEN, een SCHEEPJE, VISCHKAREN, VISCHNETTEN, BROEIRAMEN, eene groote partij OUD HOUT en IJZER, benevens eene kleine **BRANDSPUIT; voorts: 5 PAAUWEN, 2 KALKOENEN** en eenige **POELPETAARTEN**.

*Mr.* C. DE RANITZ, *Notaris*.

---

# HOUTVERKOOPING.

Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. A. GELDERMAN, te *Zuidhorn*, op MAANDAG den 19den December e.k., des voormiddags precies te 10 uur te beginnen, op gewone Boelgoeds-Conditiën verkoopen:

Ongeveer **400** op Stam staande **zware EIKEN BOOMEN**, staande ten Noorden van den HUIZE *HANCKEMA*, te *Zuidhorn*.

*Mr.* H. GUICHART ABRESCH.

---

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven van wijlen FROUKE P. CLEVERINGA, Wedw. J. J. VAN DER LAAN, in leven Landbouwersche te *Feerwerd*, op DINGSDAG den 20sten December 1853, des voormiddags te 10 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Ezinge*, publiek te verkoopen:

I. Eene **BOERENPLAATS** no. 27, bestaande in eene BEHUIZING, SCHUUR en HUT, met het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver Erf, Tuin, Hof en Landerijen, groot 22 B., 56 R., 64 Ellen, staande en gelegen te *Feerwerd*; jaarlijksche vaste huur *f* 100—00.

II. Het REGT der VASTE, BEKLEMMING van 77 Roeden Land, gelegen te *Feerwerd*; jaarlijksche vaste huur *f* 3—50.

III. Het REGT der VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 74 R. en 40 Ellen Land, gelegen te *Feerwerd*; jaarlijksche vaste huur *f* 15—00.

IV. Het REGT der VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 B., 91 R. en 80 Ellen Land, gelegen te *Feerwerd*; jaarlijksche vaste huur *f* 12—00.

V. Het REGT der VASTE, BEKLEMMING van 47 R. en 80 Ellen Land, gelegen te *Feerwerd*; jaarlijksche vaste huur *f* 7—00.

VI. 76 R. en 40 Ellen EIGEN LAND, gelegen te *Feerwerd*.

VII. 71 Roeden EIGEN LAND, gelegen te *Feerwerd*.

VIII. De HELFT in den EIGENDOM van 26 B., 67 Roeden Behuisd Land, gelegen onder *Ezinge*, bij O. K. CLEVERINGA, tegen eene jaarlijksche huur van *f* 165—00 voor het geheel, onder beklemming in gebruik.

IX. De HELFT in den EIGENDOM van 3 B., 33 R. en 30 Ellen, gelegen onder *Garnwerd*, bij B. P. WIERINGA, tegen eene jaarlijksche huur van *f* 11—00 voor het geheel onder beklemming in gebruik.

---

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, zal, ten verzoeke en ten Huize van de Kinderen van wijlen TJERK JANS BOERSMA en Vrouw, te *Grijpskerk*, op DONDERDAG den 22sten December 1853, des namiddags te 4 uur, publiek verkoopen:

I. Eene aanzienlijke nieuw getimmerde **BEHUIZING**, no. 69 A, het *GEMEENTEHUIS*, met derzelver ERF, zijnde eene neringrijke ***HERBERG***, voorzien met ruime BOVEN- en BENEDENVERTREKKEN, KEUKEN, KELDER, REGENBAK, SCHUUR, STALLING en DOORRID, eigen grond, groot 18 R. en 50 Ellen, staande en gelegen aan de Straat, nevens de Kerk, te *Grijpskerk*.

II. Het REGT der VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 2 B., 84 R. en 80 Ellen best oud *Groenland*, gelegen in twee stukken, onmiddellijk achter perceel één, jaarlijksche vaste huur *f* 35—00.

---

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, op WOENSDAG den 11den Januarij 1854, des avonds te 5 uur, ten verzoeke en ten Huize van JANTJE R. KRIJTHE, eerder Weduwe H. P. VONCK, thans Vrouw van HENDRIK J. BANSEMA, Winkelier te *Niehove*, en hare KINDEREN, publiek te verkoopen:

Eene BOERENPLAATS, no. 77, ***Hofmaheerd*** genoemd, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver *Erf* en *Landerijen*, groot 15 Bunders en 90 Roeden, waaronder 9 Bunders best *Groenland*, staande en gelegen te *Oldehove*, jaarlijksche vaste huur *f* 120—00.

---

*** Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op DINGSDAG den 20sten December e.k., des namiddags te vijf uur, ten verzoeke der Erven T. J. HUISMAN, ten Huize van L. K. STEERNBERG, te *Noordbroek*, in Koop aanbieden, de navolgende te *Noordbroek* gelegene **GOEDEREN:**

I. De VASTE EN ALTOOSDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 B., 55 R. *Bouwland*, *DE KLIPPEN* genaamd, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 40—00.

II. Eene DITO BEKLEMMING van 2 B., 87 R. *Land*, bij den Pastorijweg gelegen, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 48—00.

III. Eene DITO BEKLEMMING van 1 B., 50 R., 50 E. *Land*, *DE OUDE BEPPE* genaamd, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 3—00.

IV. Eene DITO BEKLEMMING van 1 B., 33 R., 50 E. *Land*, *HET HAANAJE* genaamd, zullende in het vervolg tot huur doen *f* 15—00.

V. Eene DITO BEKLEMMING van 2 B., 37 R., 10 E. *Land*, *DE EVERREITEN*, zullende in het vervolg tot huur doen *f* 30—00.

VI. Den EIGENDOM van perceel 5.

VII. Den EIGENDOM van perceel 6.

VIII. Den EIGENDOM van p. m. 3 B. *Land*, te *Noordbroekster-Hamrik*, bij de Wedw. J. H. VAN DER WAL onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks op Martini verschijnende huur van *f* 33—00.

IX. Den EIGENDOM van p. m. 2 B. *Land*, *DE GREEDE* genaamd, bij F. J. HUISMAN en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijks verschijnende huur van *f* 24—00,

X. Den EIGENDOM van een' *Behuisden Dalgrond*, bij HILTJE J. VROOM in gebruik, voor eene jaarlijks op Martini verschijnende huur van *f* 10—00.

XI. Eene DITO van eene *Huisplaats en Tuin*, bij de Wedw. B. NIENHUIS in gebruik, voor eene jaarlijks op Michiel verschijnende huur van *f* 3—50

XII. Eene DITO van eene *Huisplaats en Tuin*, bij JAN HESSELING in gebruik, voor eene jaarlijks op Michiel verschijnende huur van *f* 2—50.

XIII. 83 R. VEENLAND, gelegen te *Stootshorn*.

Alles om dadelijk te aanvaarden.

---

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DINGSDAG den 20sten December 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van P. MEIJWES, Kastelein in het Tolhuis te *Foxham*, onder *Kolham*, publiek, op gewone Conditiën, te verkoopen:

I. 4 B., 27 R. EIGEN GROENLAND, gelegen bij den Stadstrekweg onder *Kolham*, en zulks in vijf perceelen.

II. 7 B. HOOILAND, gelegen op de *Westerbroekster-Zuidermade*, *DE VIER HALVE ZEVENS* genaamd.

III. 2 B. HOOILAND, mede aldaar, *DE ROSKAM* genaamd; — behoorende tot de nalatenschap van wijlen den Heer JACOB VAN BRUGGEN en Vrouw.

*Mr.* J. D. TRESLING.

---

*** De Kinderen van wijlen HENDRIK EVERS PAPENBORG presenteren te verkoopen: Eene **BOEREN BEHUIZING en BIJGEBOUWEN**, benevens **26 Bunders BOUW-, WEIDE- en HOOILAND**, staande en gelegen te *Papenburg* en verder in de Gemeente *Roden*.

De Veiling zal plaats hebben te *Roderwolde* bij den Kastelein BEREND ROELFS WERING, op DINGSDAG den 20sten December 1853, des voormiddags te elf uur. — Op den volgenden dag, des WOENSDAGS den 21sten December, zullen, op de Plaats ***Papenburg***, onder *Roden*, des voormiddags te tien uur, publiek worden verkocht: **50 a 60 Perceelen SCHILHOUT, WEEKHOUT en STAMBOOMEN**, eene **HUT** op Afbraak en een Perceel **VELDVLINTEN;** — terwijl op den AVOND van DIEN DAG bij den Kastelein JAN DATEMA, te *Roderwolde*, ten verzoeke van de Weduwe HENDRIK EVERS, publiek, voor den tijd van drie jaren, zullen worden verhuurd: zeven Perceelen **BOUW- en WEIDELAND** onder *Papenburg*, en een Mat **HOOILAND** te *Peizermade*.

H. H. VAN LIER.

---

*** Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, op WOENSDAG den 21sten December 1853, des morgens te 10 uur, ten verzoeke en ten Huize van W. D. FABER, te *Ezinge*, publiek verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, zijnde eene neringrijke ***BAKKERIJ*** en ***HERBERG***, staande en gelegen aan de Straat en het Kanaal te *Ezinge*, doende jaarlijks tot vaste huur of grondpacht *f* 5—50.

II. Een daarachter gelegen TUIN, groot 5 R, 10 E., doende jaarlijks op den 12den Mei tot vaste huur *f* 6—00.

*Mr.* R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN.

---

## VERKOOPING VAN
# Eiken Boomen.

De Griffier **J. VEENHOVEN, H.z.**, zal, ten verzoeke van J. L. ZUUR en P. A. HOVEN, op WOENSDAG den 21sten December 1853, des voormiddags te elf uur, aan het zoogenoemde Guitpad, achter de Kerk en PIETER JAGER, te *Kropswolde*, publiek verkoopen: **350** aldaar op den Wortel staande **EIKEN BOOMEN**, geschikt voor Scheepsbouwers, Wagenmakers, Aannemers en Boerenhout.

---

*** Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal, ten verzoeke van de KERKVOOGDEN en NOTABELEN van *Holwierde*, op VRIJDAG den 23sten December 1853, des voormiddags te tien uur, ten Huize van SEBE TOXOPEUS, aldaar, publiek op AFBRAAK verkoopen:

**DE BUITENGEWOON ZWARE STEENEN**
# TOREN te *HOLWIERDE*.

Zullende de VOORWAARDEN van Verkoop 8 dagen bevorens ter lezing liggen ten Kantore van opgenoemden Notaris en ten Huize van Verkoop.

---

# Verkooping

van eene aanzienlijke partij **ligtere** en **zwaardere EIKEN BOOMEN**, geschikt tot velerhande Affaires, vooral tot Boerenhout; op Wortel staande op de Plaats *Vredenburg*, onder *Kolham*, en toebehoorende aan R. H. SMIT, te *Hoogezand*, op VRIJDAG den 23sten December 1853, des namiddags precies om één uur, ten overstaan van

*Mr.* J. RENGERS HORA SICCAMA, *Notaris*.

---

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van PIETER J. HEIN en Vrouw, op VRIJDAG den 23sten December 1853, des namiddags te 4 uur, ten Huize van J. D. POLL, te *Leens*, publiek te koop presenteren:

Eene ruime en hecht sterke **BEHUIZING**, zijnde een ***KRUIDENIERSWINKEL***, voorzien van een PUT, REGENWATERSBAK en verdere Gerijfelijkheden, annexe SCHUUR en de BEKLEMMING van derzelver *Erf* en *Tuin*, doende jaarlijks tot huur *f* 6—00, staande en gelegen aan de Westerstraat te *Leens*.

*Mr.* H. VAN BOLHUIS.

---

*** In het begin der maand JANUARIJ 1854, zal, ten verzoeke van E. E. BOTJES en Vrouw, te *Oostwold*, ten Huize van den Kastelein M. SCHURING, te *Blijham*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING en SCHUUR**, HOF en TUIN, met de VASTE BEKLEMMING der daaronder behoorende Landerijen, te zamen groot pl. m. 36 Bunders, zullende tot vaste huur doen *f* 400—00.

II. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 400—00.

III. De VASTE BEKLEMMING van 1½ Bunder Land, op den Uiterdijk, zullende tot huur doen *f* 20—00.

IV. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 20—00.

V. De VASTE BEKLEMMING van 1½ Bunder Land, mede aldaar, zullende tot huur doen *f* 20—00.

VI. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 20—00.

VII. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 15 R., 40 E. Land, naast het vorige perceel, zullende tot huur doen *f* 25—00.

VIII. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 25—00.

IX. De VASTE BEKLEMMING van 2 B, 18 R., 90 E. Land, naast het vorige perceel, zullende tot huur doen *f* 25—00.

X. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 25—00.

XI. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 12 R., 80 E. Land, naast het vorige perceel, zullende tot huur doen *f* 25—00.

XII. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 25—00.

XIII. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 34 R. Land, in Abelsheert, zullende tot huur doen *f* 30—00.

XIV. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 30—00.

XV. De VASTE BEKLEMMING van 1½ Bunder Land, in de Weduwe Sikkensheert, zullende tot huur doen *f* 15—00, en

XVI. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 15—00.

Alles staande en gelegen te *Blijham*.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris*.

---

# BIJ GESLOTEN BRIEFJES TE HUUR,

**voor 5 jaren, in te gaan St. Petri en Mei 1854–1859:**

Eene uitmuntende **ZATHE en LANDEN**, met **HUIZINGE en SCHUUR**, staande en gelegen te *Buitenpost*, ***Majontsma-State*** genoemd, groot volgens Kadaster 38 Bund., 70 Roed., Ell. 52 Greidlanden, nu door J. K. SIKKEMA bewoond en St. Petri en den 12den Mei 1854 vrij te aanvaarden.

De Briefjes moeten vóór DINGSDAG den 27sten December 1853 *franko* worden ingeleverd ten Huize van Mr. J. M. DE WITH, te *Buitenpost*, Huize *Neijenstein*, alwaar de Voorwaarden ter lezing liggen.

---

# EEN ROGGE-, WEIT- EN PELMOLEN

met **HUIZING** en **ERF**, te *Metslawier*, door **verandering van Bedrijf** te ***HUUR*** voor **vijf jaren of langer**.

De Voorwaarden zijn te vernemen bij den Huurder, bij wien ook de Briefjes moeten worden ingeleverd, voor of op den **30sten dezer**.

---

# UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR,

tegen Mei 1854 te aanvaarden: Eene **BEHUIZING**, waarin sinds onheugelijke jaren met de beste gevolgen eene ***AFFAIRE*** is uitgeoefend. Gadingmakenden vervoegen zich aan het BUREAU dezer COURANT. Brieven franko.

---

*** Bij **E. DE BOER & ZONEN**, *GEKWALIFICEERDE KOLLEKTEURS* te *Groningen*, zijn voor de **222ste** *STAATSLOTERIJ* (waarvan de Eerste Klasse op Maandag den 19den December 1853 zal beginnen te trekken) **LOTEN** volgens *Prijs-courant* te bekomen.

---

# Ontvangen:

**VERSCHE ZEEKREEFTEN** in Blikken Doozen, puik ingelegde **MOOTVISCH, blanke ZOUTEVISCH, gemalen LENG en STOKVISCH, ANSJOVISCH, fijn zoute en gemarineerde WINTERHARINGS** in soorten, **MALAGA CITROENEN, nieuwe EKKELHAMMEN, OSSETONGEN, NAGELHOUTEN, SAUCISES DE BOULOGNE, versche MINERALE WATEREN, ENZ.**

H. ENSING,
Oude Ebbingestraat, nabij den Boog.

---

OESTERS

Heden is alhier gearriveerd een Schipper, komende van *Ter Schelling*, met een kleine partij beste **OESTERS**, groot van stuk, tegen *f* 1,40 het honderd. Te bevragen bij VAN CALCAR, in *de Drie Schelvisschen*, bij de Vischbanken.

---

# *Dr.* LANG'S *Wonderpillen.*

De menschlievende Geneesheer Dr. LANG, in *Beijeren*, heeft een **GENEESMIDDEL** in vorm van Pillen vervaardigd, waarmede hij wonderen deed; deze Pillen werden door vele Geneesheeren geadopteerd en verwierven zich zulk eenen algemeen verspreidden roem, dat men hem uit *Rusland* en *Turkije* zelfs bestellingen zond. Zijne erfgenamen CARL en WILDERICH LANG hebben deze Pillen op groote schaal vervaardigd; de Brochures, welke eene volledige verklaring van de eigenschappen en werking derzelve geven, worden in het VERKOOPHUIS en zijne Dépôts voor 5 Cts. afgegeven.

---

# *Scheermessen* en *Scheerriemen.*

TYZACK'S **SCHEERMESSEN** zijn de besten, die tot nu toe bekend zijn; ze zijn zeer fijn van sneê en scheren zeer gemakkelijk en zacht; zij behoeven alleen maar op een' goeden Riem aangezet te worden en van tijd tot tijd een weinig rust te genieten.

GOLDTSCHMIDT'S **SCHROEF-** en andere **SCHEERRIEMEN** zijn zeer gunstig bekend; zij worden voor de door den Fabrikant vastgestelde prijzen in het VERKOOPHUIS en de Dépôts verkocht.

---

# CHOCOLADEKOEKJES.

Apotheker BRABENDER, in *Cleef*, maakt **CHOCOLADEKOEKJES** met worm afdrijvende zelfstandigheden, die uitmuntend zijn in hunne werking en gaarne door Kinderen genomen worden.

De Geneesheeren FAHRMEISTER, HOPMAN, BEIJER en GEERLING hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van. Zij kosten 40 Cts. het Doosje.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Appingedam* bij G. MEIJER & ZOON; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij J. M. BARTH; te *S. Pekela* bij A. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij SAVENYË; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

---

# WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

DECEMBER **1853.**

| DAGEN. | BAROMETER op 0°. | | | THERMOMETER | | | VOCHTIGHEIDS-TOESTAND. | | | WINDSTREEK. | | | LUCHTGESTELDHEID. | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 8 uur. | 2 uur. | 8 uur. | 8 u. | 2 u. | 8 u. | 8 u. | 2 u. | 8 u. | 8 uur. | 2 uur. | 8 uur. | 8 uur. | 2 uur. | 8 uur |
| 4 | 764,38 | 763,92 | 763,79 | 0,7 | 0,7 | 0,0 | max. | max | max | Z.O.t.Z. | Z.O.t.Z. | Z.O.t.O. | mistig | mistig | mistig |
| 5 | 762,37 | 760,95 | 760,72 | 0,0 | -0,6 | -0,9 | 0,98 | 0,97 | 0,98 | Z.Z.O. | Z.Z.O. | Z.Z.O. | betrokken | betrokken | betrokken |
| 6 | 761,93 | 762,26 | 763,45 | 0,0 | 1,6 | 1,8 | 0,93 | 0,98 | max | „ | „ | „ | mistig | mistig | mistig |
| 7 | 764,37 | 763,16 | 764,74 | 1,6 | 2,8 | 2,9 | max | 0,98 | max | Z.O.t.Z. | Z. | Z. | „ | betrokken | betrokken |
| 8 | 766,18 | 767,16 | 768,94 | 0,5 | 1,0 | 0,8 | 0,98 | 0,98 | 0,96 | Z.O.t.O. | Z.O.t.O. | Z.O.t.O. | „ | „ | betrokken |
| 9 | 771,92 | 762,40 | 763,39 | -3,5 | -0,2 | -0,4 | | 0,95 | 0,98 | N.O.t.N. | N.O. | N.O. | mistig | „ | mistig |
| 10 | 773,38 | 772,34 | 772,23 | -3,0 | -1,4 | -2,4 | | 0,89 | 0,91 | O. | O.N.O. | O.N.O. | „ | helder | helder |

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.